

9 Dawna cechownia Kopalni Węgla Kamiennego „Saturn” Czeladź, ul. Dehnelów 2

Udaj się pod dawną cechownię kopalni „Saturn” – skąd pochodził dynamit dostarczany przez Pawła Dehnela na akcję z pociągami, w której zdobyto 200 tys. rubli. Przed budynkiem znajdziesz plener rzeźbiarski, w którym stoją drewniane postacie z legend. Każda z nich ma swoją własną, niezwykłą historię. Przejdź między rzeźbami i przeczytaj uważnie ich opisy – jedna z postaci słynie z tego, że „sama sobie zabierała”. Odnajdź ją, przeczytaj jej nazwę na tabliczce i zrób przy niej zdjęcie. To właśnie ta nazwa będzie Twoim hasłem.

27	29	11

10 Zespół pałacowo-parkowy Schoenów Sosnowiec, ul. Chemiczna 12

Udaj się na tzw. Śródulkę w Sosnowcu, gdzie w otoczeniu drzew stoi imponujący budynek – dawna rezydencja saksońskiego rodu – właścicieli tutejszych fabryk włókienniczych. To tu mieszkali przedstawiciele rodu – Ernst, Wilhelm i Oskar, których losy ściśle splatały się z historią miasta a jeden z nich – Oskar został zastrzelony przez bojowców w czasie rewolucji 1905 r. Dziś w tym samym gmachu mieści się instytucja, do której przychodzą miłośnicy sztuki i historii. Stań przed tym budynkiem i odczytaj jego nazwę – znajdziesz ją na tablicy lub nad wejściem. Ta nazwa jest Twoim hasłem. Zrób zdjęcie przy wejściu i rusz dalej śladami rewolucji 1905 roku.

20	17

11 Dawna Szkoła Realna Sosnowiec, ul. Stefana Żeromskiego 3

Udaj się pod dawny gmach Szkoły Realnej – pierwszej szkoły średniej w całym Zagłębiu Dąbrowskim, ufundowanej przez Henryka Dietla. To tutaj uczniowie w czasach zaborów uczyli się potajemnie języka polskiego i stawiali opór rusyfikacji. Stań przed budynkiem z jednej ze stron i przyjrzyj się jego fasadzie – znajdziesz tam zieloną tablicę z informacjami o dawnej szkole. Przeczytaj uważnie jej treść, a dowiesz się, w jakim stylu urządzona jest aula tego gmachu. Ta informacja jest Twoim hasłem. Zrób zdjęcie pod budynkiem, który dziś pełni zupełnie inną funkcję, ale wciąż skrywa ducha dawnych uczniów.

12	39	13

12 Tablica pamiątkowa ofiar masakry pod Hutą „Katarzyna” Sosnowiec, ul. Stanisława Staszica 29

Udaj się na ulicę Stanisława Staszica w Sosnowcu. Gdy dojedziesz na parking, spójrz w kierunku wysokiej wieży – to właśnie w jej pobliżu znajduje się miejsce pamięci jednej z najtragiczniejszych scen rewolucji 1905 roku. Tam, na fragmencie starego muru, znajdziesz tablicę pamiątkową poświęconą robotnikom, którzy zginęli podczas masakry. Podejdź bliżej, przeczytaj dokładnie tekst na tablicy i dowiedz się, od których strażników padli nasi towarzysze. Odpowiedź znajdziesz w słowach upamiętnienia – to właśnie one staną się Twoim hasłem. Zrób zdjęcie przy tablicy, by potwierdzić, że dotarłeś do tego ważnego miejsca pamięci.

32	28	9

Spacerownik 2025

Pamięć Rewolucji 1905 roku w Zagłębiu Dąbrowskim
i obchody 120. rocznicy Republiki Zagłębiowskiej 1905

Przed Tobą 12 miejsc w 4 miastach Zagłębia Dąbrowskiego. Przy każdym znajdziesz wskazówkę – odgadnij nazwę przedmiotu lub rozwiąż zadanie, a z oznaczonych kratek wyjmij literę. Zbierz litery, wpisz je na ostatniej stronie i odkryj hasło główne. Trasa i tempo zależą od Ciebie. Powodzenia, Odkrywco!

1. Karta do gry „Spacerownik 2025- Pamięć Rewolucji 1905 roku w Zagłębiu Dąbrowskim”
2. Odwiedź 12 miejsc opisanych w Spacerowniku. Kolejność jest dowolna.
3. W każdym punkcie rozwiąż zagadkę, odnajdź wskazany obiekt oraz hasło, zrób selfie, a z ponumerowanych pól wpisz cyfrę w odpowiednią kratkę do hasła głównego.
4. Wyślij wypełnioną kartę oraz 12 zdjęć na adres konkursy@muzeum-dabrowa.pl do 6 listopada 2025 do godziny 23:59.
5. Każda drużyna, która poprawnie wypełni kartę i prześle zdjęcia, otrzyma nagrodę.
6. Wręczenie nagród odbędzie się 8 listopada o godzinie 12:00 w budynku Muzeum „Sztęgarka”.

Hasło główne

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39

1 „Szttygarka” – dawna dąbrowska Szkoła Górnicza

Dąbrowa Górnicza, ul. Legionów Polskich 69

Pojedź pod dawną Szkołę Górniczą, znaną dziś jako Muzeum Miejskie „Szttygarka”. Stań przed budynkiem, który pamięta czasy, gdy młodzi uczniowie odważyli się przeciwstawić carskim nakazom i walczyli o język polski w szkolnych murach. Spójrz na jego fasadę – ma ponad sto lat i wciąż kryje wiele historii. Obok drzwi wejściowych znajduje się tablica pamiątkowa. To na niej znajdziesz wskazówkę potrzebną do rozwiązania tej zagadki. Przeczytaj dokładnie treść tablicy i odczytaj imiona oraz nazwisko człowieka, który zaprojektował ten gmach. Gdy już znajdziesz odpowiedź, zrób zdjęcie z tablicą w tle – będzie to dowód, że odkryłeś właściwe miejsce.

19	36	18	21	30	4

2 Grób Edwarda Miętki, bojowca OB PPS

Dąbrowa Górnicza, ul. Starocmentarna 41

Udaj się na cmentarz św. Barbary – to tutaj spoczywa młody bojowiec PPS, Edward Miętka, który w 1906 roku zginął w walce o wolność. Jego dokładną lokalizację znajdziesz na tablicy informacyjnej przed bramą cmentarza. Przejdź alejkami i poszukaj dużej kamiennej płyty z jego nazwiskiem. Nagrobek wyróżnia się spośród innych – to symbol pamięci o ludziach, którzy nie bali się sprzeciwić carskiej władzy. Gdy staniesz przed pomnikiem, spójrz na jego górną część. Tam znajdziesz zdanie, które mówi, kto ufundował ten pomnik pamięci. Odczytaj pierwszy wyraz tego zdania. To właśnie on jest Twoim Hasłem.

33	23	15	10	22

3 Szkoła Podstawowa nr 7 im. Hugona Kołłątaja

Dąbrowa Górnicza, ul. Królowej Jadwigi 11

Udaj się pod jedną z najstarszych szkół w Dąbrowie Górniczej – to miejsce, w którym uczniowie już w XIX wieku upominali się o naukę w języku polskim. Stań przed wejściem i przyjrzyj się uważnie fasadzie. Obok drzwi znajduje się tablica pamiątkowa, która przypomina o wyjątkowej kobiecie – pionierce edukacji dziewcząt w naszym regionie. Odczytaj z tablicy, kto założył żeńskie gimnazjum i liceum, o których mowa w inskrypcji. Zapisz jej imię i nazwisko w kratkach poniżej, a następnie zrób zdjęcie przy wejściu, by udokumentować swoje odkrycie.

24	31	37	5

4 Grób czterech bojowców OB PPS

Będzin, ul. Podzamcze 85, kwatery 13/144

Udaj się na cmentarz św. Trójcy w Będzinie. Wśród starych drzew i alejek znajdziesz wspólną mogiłę czterech młodych bojowców Polskiej Partii Socjalistycznej, rozstrzelanych we wrześniu 1906 roku. Na płycie nagrobnej widnieją ich nazwiska i daty urodzenia – wszyscy byli bardzo młodzi, mieli zaledwie po kilkanaście lub trochę ponad dwadzieścia lat. Przyjrzyj się uważnie tablicy i sprawdź, który z nich miał 21 lat. To właśnie jego nazwisko wpisz w kratki poniżej. Gdy znajdziesz odpowiedź, poproś kogoś, aby zrobił Ci zdjęcie przy mogile – na pamiątkę odwiedzin miejsca, gdzie spoczywają bohaterowie sprzed lat.

26	14	3	25

5 Dawny budynek Starostwa Powiatowego

Będzin, ul. Sączewskiego 17

Udaj się pod dawny budynek Starostwa Powiatowego w Będzinie – to właśnie tutaj, w czasie rewolucji 1905 roku, urzędował baron Alfred Mirbach. Stań naprzeciw fasady i spójrz w górę. Zauważysz, że nad wejściem czuwają trzy potężne postacie – rzeźby mężczyzn, którzy zdają się dźwigać ciężar całego budynku. To nie zwykli ludzie, lecz bohaterowie mitologii greckiej, znani ze swojej niezwykłej siły i odwagi. Twoim zadaniem jest odkryć, jak nazywa się ten mityczny olbrzym, który podtrzymuje niebo. Kiedy znajdziesz odpowiedź, zrób zdjęcie z widocznymi rzezbami – one naprawdę robią wrażenie!

8	16

6 Dawne koszary kozackie

Będzin, ul. Sienkiewicza 31-33

Wybierz się w okolice dworca kolejowego w Będzinie. To właśnie tutaj, pod koniec XIX wieku, powstały koszary, w których stacjonował rosyjski 14. Pułk Kozaków Dońskich. W czasie rewolucji 1905 roku żołnierze z tego miejsca brali udział w tłumieniu wystąpień robotniczych. Dziś po dawnych koszarach pozostały jedynie zabudowania i pomnik, który przypomina o tych, którzy nosili mundur. Odszukaj obelisk stojący na terenie dawnych koszar i przeczytaj napisy, które się na nim znajdują. Zwróć szczególną uwagę na słowa mówiące, komu poświęcony jest ten pomnik. To właśnie one będą Twoim hasłem. Zrób przy nim zdjęcie – niech to będzie ślad po Twojej wizycie w miejscu, gdzie historia i wojsko spletały się w jedno.

38	2

7 Rynek w Czeladzi

Czeladź, ul. Kościelna 3

Udaj się na czeladzki rynek – miejsce, które w maju 1906 roku było świadkiem dramatycznych wydarzeń. To właśnie tutaj bojowcy Organizacji Bojowej PPS przygotowali zasadzkę na zniemawidzonego żandarma rosyjskiego Wołkova. Podczas odpustu, wśród gwaru i kramów, padły strzały, które odbiły się echem w całym mieście. Spiskowcy ukrywali się prawdopodobnie w zabytkowym, XVIII-wiecznym budynku przy ulicy Kościelnej 3. Stań przed tym domem, przyjrzyj się uważnie i sprawdź, co znajduje się w nim dzisiaj. To właśnie ta informacja jest Twoim hasłem. Zrób zdjęcie przy budynku, a następnie możesz ruszać dalej tropem historii rewolucji.

1	34	7

8 Tablica pamiątkowa Pawła Dehnela

Czeladź, ul. Nowopogońskiej 3

Udaj się na cmentarz parafii św. Stanisława w Czeladzi. Kieruj się główną aleją w kierunku schodów, w ich pobliżu znajdziesz tablicę. Wśród starych pomników znajdziesz tablicę poświęconą wyjątkowej postaci – Pawłowi Dehnelowi, działaczowi niepodległościowemu i konspiratorowi z czasów zaborów. Był on członkiem PPS, współpracownikiem Józefa Piłsudskiego i jednym z tych, którzy przemycali przez granicę broń, ulotki oraz emisariuszy wolnej Polski. Twoim zadaniem jest odnaleźć tablicę pamiątkową i odczytać, jaką funkcję pełnił Paweł Dehnel na kopalni. Zwróć uwagę na to, że oprócz działalności niepodległościowej pełnił też konkretną funkcję zawodową – to właśnie ta informacja jest Twoim hasłem. Gdy już ją znajdziesz, zrób zdjęcie przy tablicy i wpisz w kratki odpowiedź.

6	35